

MIŠLJENJE

po zahtjevu Agencije za javne nabave Bosne i Hercegovine za ocjenu mjerodavnog tržišta autobusnog prometa u Gradu Zenica

Sarajevo
ožujak, 2016. godine

Broj: 01-26-7-20-6-I/15
Sarajevo, 08.03.2016. godine

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na temelju članka 25.stavak (1) točka f) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), a po Zahtjevu Agencije za javne nabave Bosne i Hercegovine Filijala Mostar broj: 04-02-2-4400-1/15 od 23.11.2015. godine, na 123. (stotinudvadesetrećoj) sjednici održanoj dana 08.03.2016. godine, donijelo je

MIŠLJENJE

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 27.11.2015. godine zaprimilo Zahtjev za davanje mišljenja Agencije za javne nabave Bosne i Hercegovine, Filijala Mostar, Kneza Domagoja bb, 88 000 Mostar (u daljnjem tekstu: Agencija ili Podnositelj zahtjeva), kojim se traži mišljenje o konkurentnosti tržišta u oblasti prometa za autobusne linije na zemljopisnom području ranije općine, a danas grada Zenica tj. ocjena da li je mjerodavno tržište otvoreno za konkurenciju.

U zahtjevu se navodi da je Agencija dana 20.11.2015. godine zaprimila akt gospodarskog subjekta JKP „Zenicatrans – prevoz putnika“ d.d. Zenica da sukladno članku 5. stavak (3) Zakona o javnim nabavama BiH („Službeni glasnik BiH, broj 39/14) pred Konkurencijskim vijećem pokrene proceduru za utvrđivanje konkurentnosti tržišta u oblasti prometa za autobusne linije na zemljopisnom području grada Zenica.

Člankom 5. stavak (3) Zakona o javnim nabavama je propisano da u slučaju da neku od djelatnosti utvrđenih u članku 5. obavlja više gospodarskih društava koja nisu obuhvaćena st. (1) i (2) istog članka, Konkurencijsko vijeće, na zahtjev Agencije, a po zahtjevu odnosnog ugovornog organa, će ocijeniti da li je mjerodavno tržište za danu djelatnost otvoreno za konkurenciju. U slučaju da je odlukom Konkurencijskog vijeća to mjerodavno tržište proglašeno otvorenim za konkurenciju, gospodarsko društvo koje obavlja konkretnu djelatnost nije obvezno primjenjivati Zakon o javnim nabavama za obavljanje te djelatnosti.

U cilju utvrđivanja stanja na tržištu autobusnog prometa u gradu Zenica, Konkurencijsko vijeće se obratilo Gradu Zenica, Trg BiH 6, 72000 Zenica aktom broj: 01-26-7-20-2-I/15 dana 14.12.2015. godine i aktom (urgencijom) broj: 01-26-7-20-3-I/15 dana 11.01.2016. godine i gospodarskom subjektu JKP „Zenicatrans – prevoz putnika“ d.d. Zenica aktom broj: 01-26-7-20-4-I/15 dana 25.01.2016. godine.

Konkurencijsko vijeće je dana 02.02.2016. godine pod brojem: 01-26-7-20-5-I/15 zaprimilo podnesak Grada Zenica broj: 02-49-23518/15-1 od 29.01.2016. godine, kojim se u svezi sa autobusnim saobraćajem u gradu Zenica dostavljaju slijedeće informacije:

- Da je komunalna djelatnost u Zeničko-dobojskoj županiji uređena Zakonom o komunalnim djelatnostima Zeničko-dobojske županije („Službene novine Zeničko-dobojske županije, broj 17/08) (u daljnjem tekstu: Zakon),
- Da je obavljanje javnog prijevoza putnika, komunalna djelatnost individualne komunalne potrošnje (članak 3. stavak (1) točka e) Zakona),
- Da se pod obavljanjem javnog prijevoza putnika podrazumijeva prijevoz putnika po linijama na području Županije, osim prijevoza željeznicom koji se uređuje posebnim propisima (članak 4. stavak (5) Zakona),

- Da Općina može povjeriti komunalnu djelatnost javnom poduzeću polazeći od prirode komunalne djelatnosti i uvjeta i potreba jedinica lokalne samouprave sukladno zakonu (članak 8. stavak (3) Zakona),
- Da Općina obavljanje pojedinih djelatnosti koje se financiraju iz njenog proračuna obvezno povjerava javnim poduzećima komunalnih djelatnosti, koje je odlukama općinskog vijeća formirala za obavljanje tih komunalnih djelatnosti (članak 9. stavak (1) Zakona),
- Da se cijene komunalnih usluga obrazuju prema kalkulativnim parametrima koje usvaja Općinsko vijeće kojim se obezbjeđuje najmanje prosta reprodukcija u razdoblju od dvije godine (članak 10. stavak (1) točka e) Zakona),
- Da se iz prihoda ostvarenih od komunalnih usluga iz segmenta individualne komunalne potrošnje obezbjeđuju sredstva za obavljanje između ostalih i javnog prijevoza putnika (članak 18. stavak (1) točka e) Zakona),
- Da visinu cijene i način plaćanja komunalne usluge predlaže davatelj komunalne usluge, na temelju detaljne kalkulacije (članak 19. stavak (1) Zakona),
- Da cijena komunalne usluge sadrži sve troškove tekućeg održavanja funkcioniranja komunalnog sustava na koji se odnosi, te troškova nabave novih stalnih sredstava davatelja komunalne usluge i anuiteta kreditnih zaduženja za strateške projekte (članak 19. stavak (2) Zakona),
- Da su Statutom općine (sada grada) Zenica određeni poslovi kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana među kojima je i organiziranje i unapređenje lokalnog prijevoza (članak 12. Statuta),
Da Vijeće općine (grada) Zenica osniva svojom odlukom javna poduzeća iz oblasti komunalne djelatnosti (članak 52. Statuta),
- Da je Općina (grad) Zenica dana 21.08.2000. godine sklopila Ugovor o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti javnog prijevoza u gradskom i prigradskom saobraćaju na području općine Zenica sa poduzećem kojeg je svojom odlukom osnovala za te namjene tj. sa gospodarskim subjektom JKP „Zenicatrans – prevoz putnika“ d.d. Zenica,
- Da se Ugovorom JKP „Zenicatrans – prevoz putnika“ d.d. Zenica da uspostavi i redovito održava red vožnje sukladno sa mrežom linija i polazaka,
- Da se sukladno odredbama Ugovora gospodarski subjekt JKP „Zenicatrans – prevoz putnika“ obvezuje da ukoliko nema dovoljno svojih kapaciteta angažira sredstva drugih prijevoznika,
- Da cijene usluga prijevoza po ovom Ugovoru donosi općinsko vijeće, te se sredstva za obavljanje povjerene djelatnosti obezbjeđuju iz cijene usluga koje se utvrđuju sukladno zakonu, a koje omogućavaju rentabilno održavanje linija i polazaka, te svaka promjena cijena podliježe usuglašavanju sa nadležnim organom grada,
- Da je sukladno Ugovoru, u slučaju iskazane zainteresiranosti drugih prijevoznika za prijevoz putnika na pojedinim općinskim linijama za koje postoji interes i objektivna potreba stanovništva za prijevozom, nadležna Služba općine Zenica će iste usmjeravati JKP „Zenicatrans – prevoz putnika“, te ukoliko se utvrdi da je opravdana potreba, prema planu održavanja autobusnih linija JKP „Zenicatrans – prevoz putnika“ će angažirati zainteresiranog prijevoznika, ako ne može održavati tu liniju ili polazak svojim kapacitetima,
- Da JKP „Zenicatrans – prevoz putnika“ obavlja javni prijevoz putnika sopstvenim voznim parkom sukladno sa Ugovorom, osim na dvije linije gdje su zbog nedostatka kapaciteta uvedena dva prijevoznika.

Mjerodavno tržište u smislu članka 3. Zakona o konkurenciji, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, čini tržište određenih proizvoda /usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti na određenom zemljopisnom tržištu.

Prema odredbi članka 4. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište u proizvodnom smislu obuhvaća sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uvjetima, imajući u vidu naročito njihove bitne značajke, kvalitetu, uobičajenu namjenu, način uporabe, uvjete prodaje i cijene.

Nadalje, prema članku 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu obuhvaća cjelokupan ili dio teritorija Bosne i Hercegovine na kojem gospodarski subjekt djeluje u prodaji i/ili kupovini mjerodavnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima i koji to tržište bitno razlikuju od uvjeta tržišne konkurencije na susjednim zemljopisnim tržištima.

S obzirom na navedeno, predmet analize u konkretnom slučaju je mjerodavno tržište javnog gradskog i prigradskog prijevoza u Gradu Zenica.

Sukladno članku 9. stavak (1) Zakona o konkurenciji gospodarski subjekt ima vladajući položaj na mjerodavnom tržištu roba ili usluga, ako se zbog svoje tržišne snage može ponašati u značajnoj mjeri neovisno od stvarnih i mogućih konkurenata, kupaca, potrošača ili dobavljača, također uzimajući u obzir udjel tog gospodarskog subjekta na mjerodavnom tržištu, udjele koje na tom tržištu imaju njegovi konkurenti, ako i pravne i druge zapreke za ulazak drugih gospodarskih subjekata na tržište.

Sukladno stavku (2) istog članka Zakona o konkurenciji pretpostavlja se da gospodarski subjekt ima vladajući položaj na tržištu roba ili usluga ako na mjerodavnom tržištu ima udjel veći od 40%.

Iz prikupljenih podataka proizilazi da je Općina (grad) Zenica, sukladno odredbama Zakona o komunalnim djelatnostima Zeničko – dobojske županije dana 21.08.2000. godine zaključila Ugovor o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti javnog prijevoza osoba u gradskom i prigradskom prometu na području općine Zenica sa gospodarskim subjektom JKP „Zenicatrans – prevoz putnika“ d.d. Zenica, koje je utemeljeno od strane Općine Zenica za navedenu komunalnu djelatnost.

Gospodarski subjekt JKP „Zenicatrans – prevoz putnika“ je sukladno tome vladajući na mjerodavnom tržištu i samostalno obavlja prijevoz putnika u Gradu Zenica, a u slučaju nedostatka kapaciteta ima ovlaštenje da u suradnji sa resornom službom općine Zenica, angažira sredstva drugih prijevoznika, što je učinjeno na 2 (dvije) od ukupno 45 (četrdeset i pet) autobusnih linija gdje su uvedena dva prijevoznika.

Konkurencijsko vijeće na temelju naprijed navedenog, uzimajući u obzir da ne postoji mogućnost uvođenja novog prijevoznika na mjerodavno tržište bez suglasnosti gospodarskog subjekta JKP „Zenicatrans – prevoz putnika“ i to samo u slučaju nedostatka kapaciteta, kao i postojanja zakonskih ograničenja za ulazak novih konkurenata na tržište, je utvrdilo da mjerodavno tržište javnog gradskog i prigradskog prijevoza putnika u Gradu Zenica nije otvoreno za konkurenciju.

Ovo mišljenje je dano na temelju podataka dobijenih od Grada Zenica, te ukoliko podatci odstupaju od stvarnog činjeničnog stanja ovo mišljenje se ne može primjenjivati.

Predsjednica

mr. Arijana Regoda – Dražić

Dostavljeno:

- Agencija za javne nabave BiH
- U spis
- Pismohrana